

Hr Tiit Riisalo

Majandus- ja infotehnoloogiaminister

Pr Sandra Särav

Majanduse ja innovatsiooni asekanstler

Sandra.sarav@mkm.ee

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

info@mkm.ee

Teie: 29.01.2024

Meie: 12.02.2024 nr 1202/2024

EVEA seisukohad majanduspoliitika dokumendile

Olete 29.01.2024 esitanud meile arvamuse avaldamiseks pikaajalise majanduspoliitika plaani, ning kaaskirjas selgitasite, et dokumendi koostamisel olete lähtunud ettepanekutest, mis ettevõtjad on eri formaatides välja öelnud, mis on nende ootused riigile poliitikakujundamisel.

Dokumendis olete formuleerinud ettevõtjate ootustele vastamiseks üheksa pikaajalise majanduspoliitika juhtimise põhimõtet, mida erinevad ministeeriumid tulevikus oma tööplaan ja poliitikat kujundades kaaspõhimõtetena kasutada saavad.

Juhime Teie tähelepanu sellele, et majanduspoliitika aluspõhimõtteid käsitlevaid ettepanekuid on nii väikese ajaga (14 päeva arvamuse avaldamiseks valdkonnas, mis mõjutab mitte ainult ettevõtjaid vaid kogu eesti majandust) võimatu ettevõtjatelt kokku koguda.

Alljärgnevalt siiski olulised märksõnad, mis vajavad majanduspoliitika alusdokumendis kajastamist ning nende teemade lahendamatajätmine takistab majanduse arengut ning pärsib Eesti ettevõtete konkurentsivõimet:

1. **Õigusloome ja sellega kaasnev mõjuhindamine** – vajalik on iga eelnõu väljatöötamisel sisuline mõjuhindamine ning väikeettevõtjate erisuste arvestamine (VKE-test igale eelnõule);
2. **Tööturupoliitika, töösuhted** – vajalik on kehtivate töösuhete ja tööturu regulatsioonide (TLS; TTOS; TöMS; TKindIS) terviklik ja sisuline ajakohastamine. Ajale jalgu jäänud regulatsioonid takistavad majanduse arengut ning kahjustavad seeläbi konkurentsi ja ka töövõtjate huve. On kiiresti vaja manufaktuurideaegsest regulatsioonist loobuda ja jõuda 21. sajandisse. Töösuhted ja sotsiaalpartnerlus peavad vastama Eesti tegelikele oludele ning kaasata tuleb kõik tööturu osapooled (sh enesehõivatud ja väikeettevõtjad).

3. **Energiapoliitika** - Tuleb leida tasakaal juhitavate võimsuste ja taastuvenergeetika vahel. Hajutatud energiatootmise kava ning investeeringute toetamine hajutatud tootmise arendamiseks. Energiahinnad määravad Eesti ettevõtete konkurentsivõime eksporditurgudel.
4. **Riigi kliimaeesmärgid ja Eesti loodusvarade kasutamine** – ühiskondlik kokkulepe loodusvarade (maavarad, mets) kasutamiseks. Tasakaal ja keskkonnahoid! Kuna kliimaeesmärgid ja looduskaitse pidurdab näiliselt arengut, siis tuleb leida tasakaal ning saavutada ühiskondlik kokkulepe!
5. **Reaalajamajandus, sh aruandlus, loamenetlused, järelevalve ja kontroll** – ettevõtlusvabadus sisaldab ettevõtjate privaatsusõigust, õigust teha valikuid. Enne andmete kogumise ühtlustamist on vajalik kaaluda, milliseid andmeid ja kuidas on riigil üldse vaja ning kas tänased loamenetlused, järelevalvemenetlused jms on vajalikud ja otstarbekad. Loobuda sisututest nõuetest ja sisutust järelevalvest.
6. **Personaalne riik** – järjekordse „plagina“ asemel mõistame personaalse riigina seda kui riik suhtleb otse kodanikuga (maksumaksjaga) ja tööjõumaksud maksab kodanik otse riigile. Samuti saab personaalse riigi lahendus olla abiks sotsiaaltoetuste, pensionide, vanemahüvitiste, jms personaliseerimisel. Praegu on puhvriks riigi ja kodaniku vahel ettevõtja aga personaalne riik võimaldaks riigil suhelda otse kodanikuga.
7. **Regionaalpoliitika** – Eesti vajab regionaalselt tasakaalustatud arengut, see on meie majanduse arengu võtmesõna! Infrastruktuur ei ole ainult neljarealine Tartu-Tallinn maantee vaid riigi kohalolek ja teenuste kättesaadavus ühtlaselt kogu riigis; kvaliteetsed sideühendused ei saa sõltuda kavalate ja osavate „teenusepakkujate“ tegevusest, riik peab tagama kvaliteetsed sideühendused kogu riigis. EL struktuurifondide vahendite kättesaadavus peab olema tagatud kogu riigis, vajadusel tuleb omafinantseerimise määrade jms abil kaugemate piirkondade ettevõtteid järele aidata.

Kirjale on lisatud dokument, kust leiate mõned täiendused ja parandused. Siiski rõhutame just eelevalt välja toodud 7 punkti olulisust. Samuti saadame täiendavaid mõtteid, kui meie liikmetelt laekub veel tagasisidet.

Loodan, et sellele kiirele kirjalikule tagasisidele järgneb sisuline arutelu ümarlaua-vormis, et saaksime koos maailma (Eesti) paremaks muuta!

Jään ootama kutset arutelule.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ille Nakurt-Murumaa

President

+372 57809806

ille@evea.ee